

Co-funded by
the European Union

E-marketing

Povijesni razvoj interneta

dr Ermina Habibija
SVEHERC

UNIVERSITY OF LJUBLJANA
Faculty of Electrical Engineering

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

Internet - pojam i značaj

Što je to internet?

Internet se najčešće opisuje kao mreža svih računarskih mreža koja jedinstveno radi na globalnom nivou. Nitko ne posjeduje internet. To je javna mreža i ključno objašnjenje za ogroman uspjeh interneta.

Kako je nastao internet?

Internet je nastao u Americi, u martu 1986, demontiranjem ARPANET-a.

ARPANET (Advanced Research Project Agency Network) je nastao za potrebe vojske SAD, odnosno za potrebe razmjene informacija i datoteka iz različitih vojnih baza. Krajem 60-ih godina stvorio ga je vojni industrijski kompleks SAD, a ubrzo je prerastao u akademsku računarsku mrežu. Godine 1972. 50 univerziteta i vojno-istraživačkih centara bilo je umreženo. Internet je postao neka vrsta tajnog komunikacionog linka. Običan svijet za to vrijeme nije znao šta se dešava.

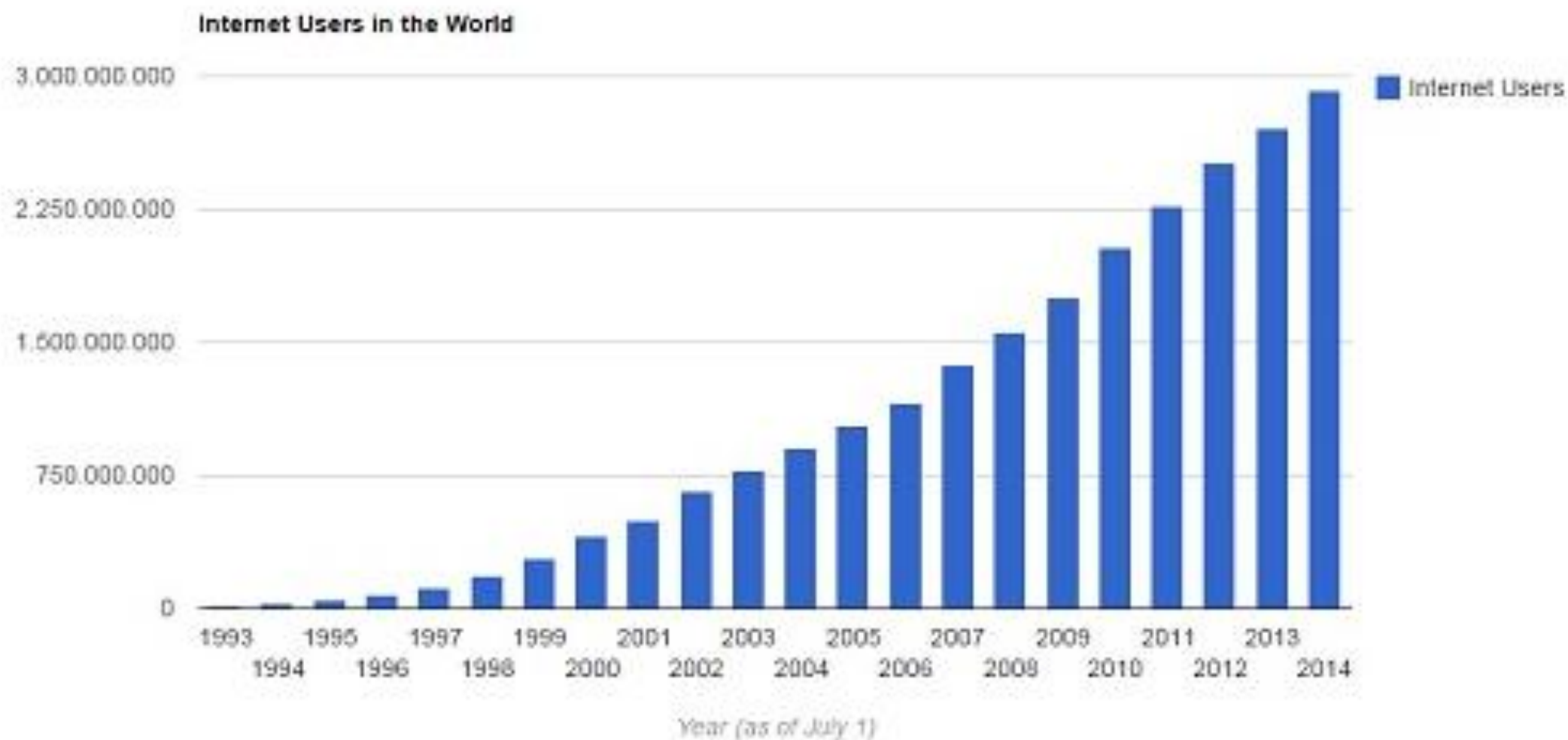
Naravno, internet nije imao svoje predstavnike za odnose s javnošću, tako da su ključnu ulogu u njegovoj ekspanziji imali novinari. Godine 1992. američki Kongres je zatražio od NSF (National Science Foundation) da se internet komercijalizira. NSF je raspisao konkurs i sklopio ugovor sa Network Solutions Inc. (www.networksolutions.com), jednom od najvećih američkih privatnih kompanija. Njihov zadatak je bio da oforme informatički centar (InterNIC) za dodjeljivanje adresa unutar .com, .org, .net i .edu domena.

Štampa je počela da govori o internetu 1993. godine. Narednih godina priče su se širile poput masovne histerije. Obični ljudi su počeli da shvaćaju snagu i moć interneta. Lagano su otkrivali njegove tajne, prvo Amerikanci, a odmah potom i Britanci, Australijanci i Francuzi, i više nitko nije mogao da se odupre njegovim čarima.

Grafikon na slici 1 govori o eksponencijalnom rastu broja korisnika interneta, počev od 1993. pa do 2014. godine. Slika pokazuje da 40% svjetske populacije danas ima internet konekciju. Dakle, koncept „globalnog sela” je konačno postao realnost.

Slika 1.2. Broj korisnika interneta u svetu u periodu od 1993. do 2014.²

Grafikon na slici 1.2. govori o tome koliko je pojedinim vrstama medija bilo potrebno godina da dostignu ciljni auditorij od 50 miliona korisnika.

Kao što se može vidjeti, radiju je bilo potrebno oko 38 godina, a internet je za samo 5 godina dostigao ovaj broj korisnika.

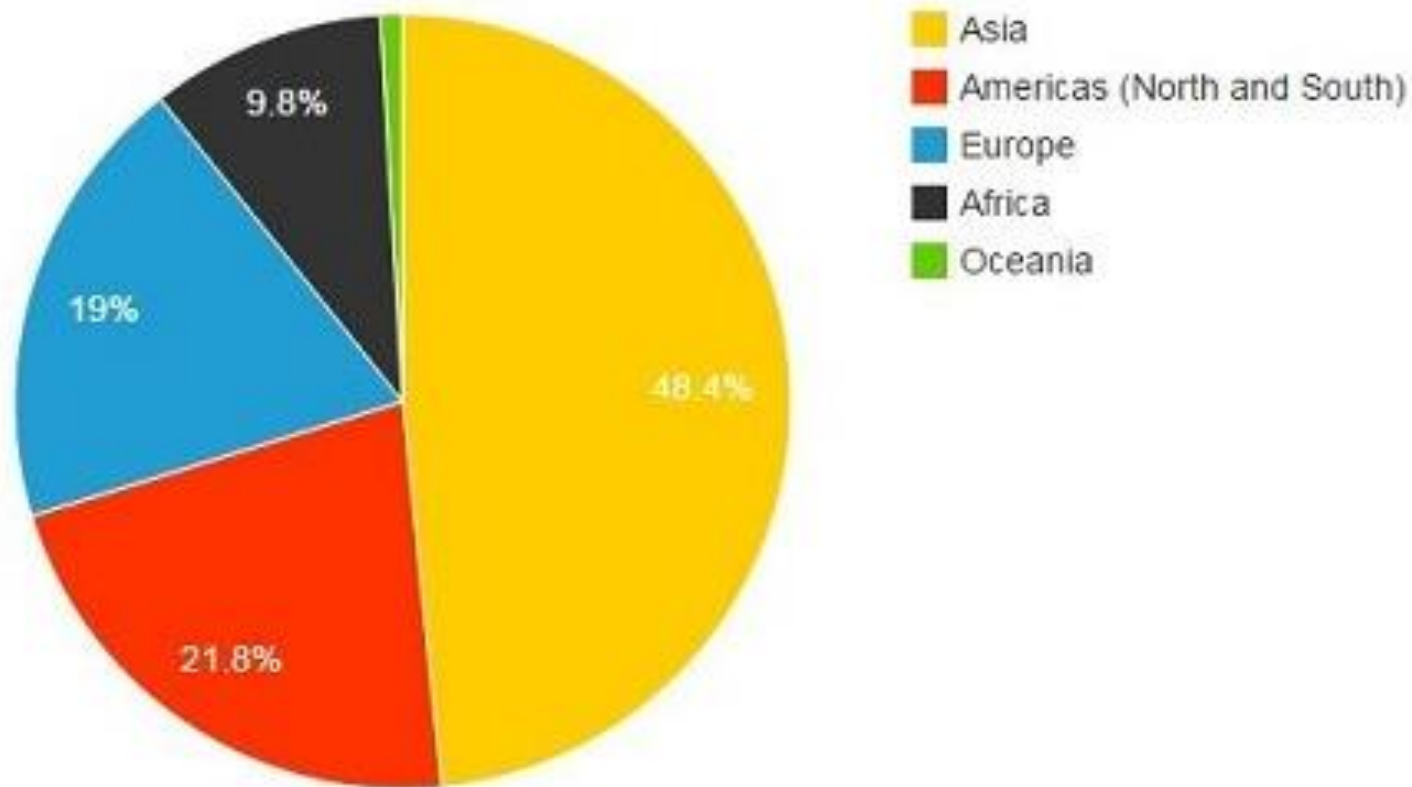

Slika 1.3. Širenje pojedinih medija

Broj korisnika prema kontinentima

Slika 1.4. Postotak korisnika interneta prema kontinentima

Korisnici interneta mogu biti svi: pojedinci, organizacije, kompanije, vlade, škole, fakulteti i ad hoc grupe. Njima je omogućeno:
pretraživanje, prikupljanje i čitanje na milione datoteka, koje su smještene na raznim računarima širom svijeta,
razmjena elektronske pošte,
korištenje baze podataka raznih organizacija, pojedinaca i vlada,
pristup usko orijentiranim diskusijskim grupama,
slanje i primanje raznih datoteka,
slanje i primanje slika, muzičkih zapisa i video-sekvenci,
online praćenje radio i TV programa,
pretraživanje i naručivanje robe,
komunikacija u realnom vremenu - putem teksta, slike, zvuka i još mnogo toga.

Povezivanjem nacionalnih kompjuterskih mreža najprije SAD i Europe u zajedničku ineternacionalnu mrežu oblikovana je struktura današnjeg interneta. Internacionalno povezivanje nastalo je zahvaljujući prvenstveno TCP/IP protokolu koji je usvojen kao standard. Internet je mreža koja funkcioniše na način da je korisnik interneta sa svojim kompjuterom ili drugim mrežnim uređajem, posredstvom mreže povezan sa lokalnim provajderom.

Provajder u tom smislu podrazumijeva manjeg internet posrednika koji svojim klijentima, najčešće na teritoriju jednog grada, pruža pristup internetu. Ovaj provajder je svojim kompjuterima (serverima) i komunikacijskim linijama povezan sa provajderom na višem nivou, najčešće nacionalnim provajderom, koji dalje ostvaruje vezu sa provajderima van nacionalnih granica.

Na samom vrhu internet piramide nalaze se veliki internet posrednici poznatiji kao “BIG SIX” ili velika šestorka koja kontroliše interkontinentalne veze.

Njihovi kompjuteri su međusobno povezani prenosnicima velike brzine koristeći pri tome optički ili satelitski link i upravo ta veza obezbjeđuje okosnicu interneta. Internet posrednik (provajder) mora da ima opremu odgovarajućih performanci kako bi uspješno pružao usluge svojim klijentima.

Klijenti koriste World Wide Web, e-mail, FTP, IRC i druge servise. Za svaki od ovih servisa internet provajder mora posjedovati odgovarajuće servere koji opslužuju korisnike.

Npr. ako korisnik interneta želi da pošalje elektronsku poruku (e-mail), on je kreira i uputi provajderu koji automatski stavlja korisniku na raspolaganje svoje resurse i svoj e-mail server koji će preuzeti e-mail poruku i proslijediti primaocu.

Co-funded by
the European Union

Questions & Answers

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them."

Network of centers for regional short study programs in the countries of the Western Balkans

Call: ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Project number: 101128813

UNIVERSITY OF LJUBLJANA
Faculty of Electrical Engineering

University of Pristina
Kosovska Mitrovica

